

สนองพระราชปณิธาน

โดย
พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

องค์คุณความดีของบุคคลในชาติ

“ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ จงรักภักดี”

เคียงคู่องค์กษัตริย์ ศิระเกล้าล้านชาวไทย

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
ร่วมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาส 50 ปี
พระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

สนองพระราชปณิธาน

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ประธานองคมนตรี และรัฐบุรุษ

ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ

แสดงปาฐกถาพิเศษ เฉลิมพระเกียรติ

วันครบ ๗ ปี มูลนิธิรัฐบุรุษ

๓๔ สิงหาคม ๒๕๔๓

คำนำ

ด้วยความมุ่งมั่นของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ยึดถือความสำคัญของบ้านเมืองเป็นที่ตั้ง เห็นว่าในสังคมปัจจุบันนี้ มีที่ยึดเหนี่ยวอยู่ประการเดียวคือองค์พระประมุข พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มหาราชา ซึ่งทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานับประการ ทรงพากเพียรอุทิศพระองค์ ทรงมีความห่วงใย ค่อประชาราษฎร พสกนิกรชาวไทย ดังปรากฏในพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท และพระกระแสรับสั่งเสมอมา หากจะนำมาปฏิบัติก็จะยังคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างหาที่สุดมิได้

ดังที่ ฯพณฯ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ได้ปรารภและบรรยายความรู้สึกห่วงใยหลายต่อหลายครั้ง โดยเฉพาะ ในครั้งสำคัญ วาระครบ ๗ ปี ของมูลนิธิรัฐบุรุษ และในโอกาสอายุ ๘๐ ปี ของท่าน ได้แสดง ปาฐกถาพิเศษ ตามคำเชิญของประธานกรรมการมูลนิธิรัฐบุรุษ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ ในหัวข้อเรื่อง “สนองพระราชปณิธาน” ดังมีสาระสำคัญในแง่ที่ต่างฝ่ายต่าง ชาบซึ่งในพระบรมราโชวาทอยู่เสมอ แต่แล้วมิได้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแต่ประการใด เพื่อสนองความห่วงใยของพระองค์ท่าน เท่ากับฟังแต่ไม่ทำ

ทางมูลนิธิรัฐบุรุษ จึงถือโอกาสทุกสมัยใหม่ ๒๕๔๔ เผยแพร่คำบรรยาย อันทรงคุณค่านี้ เพื่อที่ผู้ห่วงใยบ้านเมือง และประชาชนจะได้ไปศึกษาเป็นแนวทางสนองพระราชปณิธานให้ถูกต้องต่อไป

ในโอกาสใกล้เคียงกันนั้น ก็มีปัญหาความเสื่อมโทรมจากการฉ้อ
ราษฎร์บังหลวง อย่างที่เรียกกันว่า “คอร์รัปชัน” ซึ่งทางราชบัณฑิตยสถาน
และ ป.ป.ช. กับสถาบันการศึกษาหลายแห่งต่างเร่งปลุกความสำนึก และ
แสดงภัยถึงปัญหาร้ายแรงนี้ให้ประจักษ์ อย่างในปาฐกถาพิเศษเรื่อง

“สังคมศาสตร์กับชีวิตพอเพียง : ปัจจุบัน และอนาคต”

ปาฐกถา แต่ละครั้ง ของ ฯพณฯ ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ ได้
ได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เป็นเรื่องที่ตรงใจของประชาชน ซึ่งข้อใจใน
สิ่งเหล่านี้ ที่จะนำไปสู่ความหายนะ เช่นเดียวกับเรื่องปัญหายาเสพติด

ขอถือโอกาสนี้ ขอขอบคุณ สถาบันต่างๆ ที่ได้ให้ความสนใจใน
ความทุกข์ของบ้านเมือง และร่วมใจหาทางแก้ทุกข์ ทางมูลนิธิ จึงหวังว่า
ทุกอย่างจะดีขึ้นเพื่อความอยู่เย็นเป็นสุข เพื่อความมั่นคง และเชิญชวน
ร่วมกันถวายความจงรักภักดี ถวายพระพรชัย ในมงคลสมัย ปีใหม่ ๒๕๔๔

ขอสวัสดิ์ปีใหม่ มาให้ทุกท่านเจริญสุขด้วย จตุรพิธพรชัย ชั่วนิรันดร์

**คณะกรรมการอำนวยการ
มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์**

วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๔๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๔
ปาฐกถาพิเศษ “สนองพระราชปณิธาน”	๔๗
คำบรรยายพิเศษ “สังคมศาสตร์กับชีวิตที่พอเพียง : ปัจจุบัน-อนาคต”	๑๙
จากมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	๓๒

คณะกรรมการส่งเสริมกิจการ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

THE STATESMAN GENERAL PREM TINSULANONDA FOUNDATION

ปาฐกถาพิเศษ

“สนอองพระราชปณิธาน”

วันพุธที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๓

ในวาระครบ ๗ ปี มูลนิธิรัฐบุรุษ และพิธีมอบรางวัลประกวดบทความ
“เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน”

หัวข้อเรื่อง “สนอองพระราชปณิธาน” ที่จะพูดในวันนี้ อาจ
จะเข้าใจยากสักหน่อย จึงใคร่ขอชี้แจงเสียก่อน คำว่า “ปณิธาน” หรือ
“ประณิธาน” แปลว่า “การตั้งความปรารถนา” ฉะนั้นการพูดเรื่อง
“สนอองพระราชปณิธาน” ก็ย่อมาหมายถึงว่า พูดถึงเรื่องราวพวกเราพึง
ประพฤติปฏิบัติอย่างไร กิจการต่าง ๆ จึงจะสำเร็จลุล่วงไปตามที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงตั้งความปรารถนาไว้

ขอเริ่มต้นดังนี้

เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีพระราชพิธีบรมราชาภิเษก นั้น
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระปฐมบรมราชโองการว่า

“เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม
เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ท่านผู้มีเกียรติ ครับ ผมขอเชิญชวนพวกเราช่วยกันสำรวจว่า พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส และพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเหล่านั้น นอกจากนำไปอ้างอิงแล้ว มีคน องค์กร รัฐ (โดยเฉพาะรัฐบาล) และเอกชน ได้น้อมนำไปประพฤติปฏิบัติตามสักเท่าใด ได้ผลมากน้อยเพียงใด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ ความตอนหนึ่งว่า “ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดี และคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำทุกคนให้เป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อยจึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้”

ดูเหมือน เราไม่ค่อยได้ทำทั้งสองอย่าง คือ ไม่ได้ส่งเสริมคนดี และไม่ได้ควบคุมคนไม่ดี บ้านเมืองเราจึงไปได้แต่เพียงแค่นี้ ดีขึ้นหรือแย่ลง พวกเรารู้อยู่แก่ใจ

อีกพระบรมราโชวาทหนึ่ง ความตอนหนึ่งว่า “การที่จะให้งานประสานกัน เพื่อช่วยให้งานของทุกฝ่ายดำเนินก้าวหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น ทุกฝ่ายจะต้องไม่แบ่งแยก ไม่แย่งประโยชน์ ไม่แย่งความชอบกัน แต่ละฝ่ายแต่ละคนต้องทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ มุ่งหวังผลสำเร็จในการทำงานเป็นใหญ่ยิ่งกว่าสิ่งอื่น”

ช่วยกันตรึงตรองให้ดีเถิดครับว่า ตอนนี้นำพวกเรากำลังแบ่งแยก กำลังแย่งประโยชน์ และกำลังแย่งความชอบกันอยู่หรือเปล่า

เอากันแค่สองพระบรมราโชวาท ก็พอจะกล่าวได้ว่า พวกเรารู้ จำได้ และรับใส่เกล้าฯ ทักกัน แต่สิ่งที่พวกเราไม่ค่อยจะได้คิดจะได้ทำกันคือ แล้วจะสนองพระราชปณิธานอย่างไร กิจการสำคัญของชาติบ้านเมือง จึงจะไปตามที่ตั้งพระราชนิพนธ์ไว้ จึงใคร่ขอเรียนเตือนพวกเราทั้งหลายว่า เราไม่มีหน้าที่เฉพาะ จดจำ หรือเชิญไปอ้างอิง แต่เราต้องคิดต้องพิจารณา ต้องหามาตรการ เพื่อนำพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส ไปกำหนดแนวทาง เพื่อนำไปใช้ประพฤติกฎปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างจริงจัง จึงจะได้ชื่อว่า เราได้สนอง พยายามสนอง จะสนอง พระบรมราโชวาท พระราชดำรัส พระราชดำริ ให้เกิดผลครบถ้วน สมบูรณ์ ยั่งยืน ยังประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองของเราต่อประชาชนของเรา ได้อย่างแท้จริง

ต่อไปนี้ ก็มาถึงตอนสำคัญยิ่ง กล่าวคือ แล้วเราจะมีหลักเกณฑ์ มีมาตรการอย่างไร จึงสนองพระราชปณิธานได้สำเร็จ คำตอบกว้าง ๆ แต่ครอบคลุมทุกอย่าง คือ เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน หากพวกเรายอมรับคำตอบนี้ ก็หมายความว่า เราเป็นคนดีของแผ่นดิน คนดีของแผ่นดินย่อมจะทำแต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อแผ่นดิน คนดีของแผ่นดินย่อมจะซื่อสัตย์ในพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส และพระราชดำริ ศรัทธาเทิดทูน ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฉะนั้น จะไม่มีสิ่งใดเป็นที่สงสัยเลย คนดีของแผ่นดินจะสนองพระราชปณิธานด้วยความสมัครใจ เต็มใจ พร้อมเพรียงกัน ยั่งยืนตลอดไป

(ท่านผู้มีเกียรติผู้ใดสนใจ บทความเรื่อง “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” โปรดติดต่อกับมูลนิธิรัฐบุรุษ ท่านจะได้รับความสะดวกและการบริการที่ประทับใจเสมอ)

หวังว่าพวกเรายังจำได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงแปลหนังสือเรื่อง “A man called Intrepid” “นายอินผู้ปิดทองหลังพระ” - “ติโต” และพระราชนิพนธ์ “พระมหาชนก” ผมได้รับคำบอกเล่าว่า ทรงแปลหนังสือทั้ง ๒ เรื่อง เพราะทรงเห็นว่า นายอินและติโต เป็นผู้รักชาติที่น่าทึ่งและน่าชมเชยมาก สมควรยกเป็นแบบอย่างให้ได้ทราบกันอย่างกว้างขวาง ส่วนพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนกนั้น เป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไปทั้งประเทศแล้วว่า ทรงสั่งสอนให้ทุกคนรู้ถ่องแท้เรื่องความเพียร ความอดสาหัส วิริยะ

ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัตินั้น ทรงมีพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส และพระราชดำริ หลายพันครั้ง หากเราจะมาลองพยายามแยกแยะดูอย่างละเอียด น่าจะพอสรุปได้ว่า ทรงตั้งพระราชปณิธานให้คนไทยทั้งมวลได้สนใจในเรื่องสำคัญต่อไปนี้

๑. ทรงสอนให้มี สติ และทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญา พวกเราคงจะยังไม่ลืมว่า ครั้งหนึ่งพวกเราชอบพูดถึงการพัฒนาประเทศให้เป็น **NIC (New Industrial Country)** ทรงเตือนว่าประเทศเรามีพื้นฐานเป็นประเทศเกษตรกรรม การนำประเทศไปสู่ **NIC** จำต้องค่อย ๆ ทำ และทิ้งการเกษตรไม่ได้ ถ้าเราไปเร็วเกษตรกรจะตามไม่ทัน หรือละทิ้งการเกษตรไปเสียจะไม่เป็นผลดีแก่ส่วนรวม ประเทศของเราที่ยากจน จึงให้ทุกคนเรียนรู้ถึง เศรษฐกิจพอเพียง

๒. ทรงสอนให้เป็น นักปฏิบัติ หมายความว่าแม้จะมีความรู้สูงหรือต่ำก็ตาม การพูดอย่างเดียว การเป็นนักทฤษฎีอย่างเดียว การเป็นนักวิชาการอย่างเดียว จะทำงานการใด จะยาก ถ้าปฏิบัติไม่ได้ หรือปฏิบัติไม่เป็น

๓. ทรงสอนให้รู้จัก ความพอดี ทั้งร่างกายและจิตใจ ให้รู้จักเดินสายกลางตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ไม่กีดกันความรู้และวัฒนธรรมตะวันตกแต่ไม่ใช้รับมาทั้งหมด จำต้องนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศของเรา ต้องเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อประเทืองปัญญา แต่ไม่นำมาใช้โดยไม่ได้ใคร่ครวญถึงความพอดี พอควร เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง คือตัวอย่างอันดีของความพอดี นอกจากนั้น ยังทรงสอนให้รู้จักความพอดีในการใช้ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำ และป่า เป็นต้น

๔. ทรงสอนให้รู้จัก **อดทน อดกลั้น และอดออม** ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจ สุจริต อันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่การงาน นำไปสู่ **ความเพียร เหมือนพระมหาชนก**

๕. ทรงสอนให้รู้จัก **ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ซื่อสัตย์** ต่อตนเอง ต่อการปฏิบัติหน้าที่ และต่อประเทศชาติ

๖. ทรงสอนให้รู้จัก **ความเป็นไทย** เรียนรู้ดำรง อนุรักษ์ วัฒนธรรมไทย ภาษาไทย เพื่อคนไทย จะได้หวงแหน **ความเป็นไทย**

๗. ทรงสอนให้ **รู้จักสามัคคี** เพื่อความสงบ ร่มเย็น ในชาติบ้านเมือง

ผู้มีเกียรติ ครับ ผมมั่นใจว่า ถ้าคนไทยทั้งมวล ไม่ว่าจะ มั่งมี หรือยากจน ไม่ว่าจะยึดมั่นในศาสนาใด รับพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส และพระราชดำริ ทั้งหมดทั้งสิ้นของพระองค์ท่านใส่เกล้าฯ ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง จริงใจ โดยเชื่อมั่นในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงคิดเพื่อพระราชทานให้แก่พวกเราเชื่อมั่นในกิจการต่าง ๆ ที่ทรงประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ไม่ต้องทั้งหมด แม้เพียงครั้งเดียว ชาติบ้านเมืองของเราก็จะสงบสุขร่มเย็น คนไทยจะค่อย ๆ หายจน คนไทยจะไม่ทะเลาะกันเอง คนไทยจะไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง คนไทยจะร่วมมือกันพัฒนาชาติบ้านเมืองด้วยความรัก สามัคคี คนไทยจะทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ และมีความสุขโดยทั่วหน้ากัน

แต่ไม่มีใครบอกได้ว่า มีคนไทยประพฤติปฏิบัติตามจำนวนสักเท่าใด พวกเราเคยสังเกตุกันบ้างไหมครับ ว่า เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานพระบรมราโชวาท ทรงมีพระราชดำรัส พวกเราต่างก็ปลื้มปีติ ยินดีและพุดถึงกันแข็งแะ แต่ก็ประเดี๋ยวดี๋ยงเท่านั้น แล้วก็ค่อย ๆ จางหายไป ตอนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ตอนนั้นใคร ๆ ก็พุดถึงเศรษฐกิจพอเพียง ผู้มีหน้าที่ก็นำไปสั่งสอน ชี้งงชาวบ้าน ดูเหมือน ตอนที่ จะพุดถึงกันน้อยลง ชี้งงน้อยลง สั่งสอนน้อยลง จึงนำจะตีความได้ว่า พวกเราทำแต่เพียงว่า ได้ทำตามแล้ว โดยไม่นึกถึงคุณประโยชน์มหาศาลที่จะพึงได้รับ แล้วก็รามือกันไป นำเสียใจจริง ๆ

เพราะฉะนั้น จึงใคร่ขอเชิญชวนคนไทยทั้งมวล “โปรด ชี้อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดีต่อแผ่นดิน พึงตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” ด้วยการน้อมนำเอาพระบรมราโชวาท พระราชดำรัส และพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปประพฤติปฏิบัติตามให้ครบ ถ้วน สมบูรณ์ และตลอดไป จะได้ชื่อว่าเราได้สนองพระราชปณิธาน ของพระผู้ทรงมีพระคุณล้นเหลือเพื่อแผ่นดิน จะได้ชื่อว่า เราเป็นคนไทยที่มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่สุดที่จะรักษาผืนแผ่นดินไทยไว้ ให้ลูกหลานเราจริง ๆ

ขออวยพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุขสวัสดิ์โดยทั่วกัน

ขอจบแต่เพียงแค่นี้

ขอบคุณ

“มูลนิธิมากาเร็ตแทธเชอร์” ณ กรุงลอนดอน ร่วมกับ “มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์” ในการส่งเสริมวัฒนธรรมของผู้นำและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะจัดให้มีปาฐกถาร่วมกัน ในปลาย พ.ศ. ๒๕๔๔ ที่กรุงเทพฯ

ประธานกิตติมศักดิ์มูลนิธิรัฐบุรุษ นำคณะกรรมการบริหารมูลนิธิ ไปแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตามคำเชิญของประธานาธิบดีจิน ฌ กรุงปักกิ่ง เชียงไต้ และซีอาน

“๘๐ ปี รัฐบุรุษ” มูลนิธิรัฐบุรุษ ร่วมกับเหล่าทัพ จัดงานสดุดี ปูชนียบุคคลทางการทหาร ที่ห้องประชุมกองทัพบก และเปิดหอเกียรติยศ กับ ค่ายเปรมติณสูลานนท์ ที่กองพันทหารม้าที่ ๑๔ ขอนแก่น

คณะกรรมการบริหารมูลนิธิรัฐบุรุษ ไปแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม และส่งเสริมคุณธรรมความดี ของไทย ในต่างประเทศ ที่ประเทศจีน และยุโรป ที่เบอร์ลิน และลอนดอน ในภาพนี้ที่ศาลาไทย ณ เมืองบาด ฮัมบูร์ก เป็นอนุสรณ์สถานสัมพันธ์ภาพ ไทย-เยอรมัน

โครงการศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุประจำภาค จัดวางศิลาฤกษ์ แห่งที่ ๒ ที่โรงพยาบาลค่ายสุรนารี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๓ และจะทำพิธีเปิด ในปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๔๔ หลังจากเปิดแห่งแรกไปแล้วที่ภาคใต้ ณ โรงพยาบาลสงขลา

คณะกรรมการมูลนิธิรัฐบุรุษ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศมีรองปลัดกระทรวง อธิบดี กรมยุโรป และอดีตเอกอัครราชทูตไทย ประจำมอสโก รัสเซีย ร่วมหารือ ส่งเสริมความสัมพันธ์ สืบเนื่องจาก “๑๐๐ ปี ไทย-รัสเซีย” และประเทศอื่นๆ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปิยมหาราช

ประธานกิตติมศักดิ์ ทำพิธีเปิดค่ายเปรมติณสูลานนท์ และหอเกียรติยศที่จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๓ ในวาระครบ “๘๐ ปี รัฐบุรุษ”

ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ เป็นประธานเปิดศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุภาคใต้ สงขลา เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ และจะขยายศูนย์ฯ ไป ๔ จังหวัดภาคใต้ ที่จังหวัดยะลาอีกแห่ง ใน พ.ศ. ๒๕๔๔

ปาฐกถาพิเศษ

“สังคมศาสตร์กับชีวิตที่พอเพียง : ปัจจุบัน-อนาคต”

ณ หอประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันพุธที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓

นายกราชบัณฑิตยสถานและผู้มีเกียรติทุกท่าน

ขอขอบคุณนายกราชบัณฑิตยสถาน ที่กรุณาเชิญให้มาพูด ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่มีโอกาสมาร่วมกิจกรรมกับท่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหลายในวันนี้

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๑ ผมได้รับเชิญจากราชบัณฑิตยสถาน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้ไปบรรยายเรื่อง “ปรัชญาการพัฒนา : ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ” การจัดในครั้งนั้นมีสาระและจุดมุ่งหมายเพื่อจะน้อมนำเอาพระราชดำริเรื่องทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาพิจารณากันอย่างลึกซึ้งในหลายๆ มิติ ทำให้ได้ประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนั้นมาก ก่อให้เกิดการขยายแรงสั่นไหวในด้านกรอบความคิดเกี่ยวกับปรัชญาของคำว่า “การพัฒนา” และความมี “บูรณาการ” ในกระบวนการต่างๆ ของสังคมที่กำลังดำเนินอยู่ให้เข้าใจรากฐานของปัญหาของชาติ และแหล่งปัญญาของประเทศ

วันนี้หัวข้อที่กำหนดให้ผมมาบรรยายคือเรื่อง “สังคมศาสตร์กับชีวิตพอเพียง : ปัจจุบัน-อนาคต” ผมเห็นว่าเรื่องที่เราจะพูดในวันนี้เป็นการก้าวเข้าสู่แก่นทางวิชาการด้านสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ มีบทนำในหนังสือชื่อ “New thinking for the new Millennium” เขียนโดย Edward de Bono ที่มองขนานไปในแนวทางเดียวกับที่หัวข้อนี้กำหนดในบทนำตอนหนึ่งของหนังสือนี้ กล่าว่า “You can analyse the past but you need to design the future. This is the difference between suffering the future and enjoying it...”

ผมจึงขอชื่นชม ผู้เลือกหัวข้อบรรยายที่หวังจะมองไปให้ถึงอนาคตของสังคมศาสตร์ และขอตั้งความหวังว่าจะเห็นการเคลื่อนไหวในความคิดและปรัชญาของผู้ที่สนใจทั้งหลายในสาขานี้เพื่อสังคมที่มีคุณภาพของเราต่อไป

ถ้านายกรัฐมนตรีบัณฑิตยสถานไม่รังเกียจ ผมใคร่ขอเดิมคำว่า “พอดี” เข้าไปอีกคำหนึ่ง ด้วยผมเห็นว่า ความพอดี กับความพอเพียง น่าจะพูดถึงไปพร้อมๆ กัน และน่าจะได้สาระและอรรถรสมากขึ้น

ท่านผู้มีเกียรติครับ

เมื่อครั้งที่ผมยังปฏิบัติราชการอยู่ในกองทัพ ผมได้มีโอกาสตามเสด็จพระราชดำเนินและสนองงานตามพระราชดำริหลายอย่าง ต่อมาเมื่อทำหน้าที่นายกรัฐมนตรี ก็ยังได้ติดตามและรับพระราชดำรัสต่างๆ ใส่เกล้าฯ และนำไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งผมได้จัดตั้งหน่วยงาน “สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการตามพระราชดำริ” เป็นหน่วยงานใหม่ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี ประสพการณ์เหล่านี้ หากจะเล่าก็คงมากมายเหลือคณานับ เพราะแต่ละพระราชภารกิจก็ล้วนแล้วแต่มีที่มาที่ไป มีความหมาย มีประโยชน์และมีหลักให้คิดอย่างลึกซึ้ง แต่ถ้าประมวลเอามาบรรยายโดยย่อแล้ว ผมคิดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเป็นแบบอย่างของผู้หน้าที่ตั้งอยู่บนความเพียร ความมีสติ ความพอดี และความพอเพียงอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

พระราชจริยวัตรอันงดงามนี้เป็นแรงบันดาลใจให้ผมสำนึกตลอดเวลาว่า เราคนไทยช่างโชคดีเหลือเกินที่ได้เกิดมาในแผ่นดินของพระองค์ท่าน เพราะถ้าพูดถึงความเพียร ความมีสติ ความพอดี และความพอเพียงแล้วใครๆ ก็คงพูดได้ แต่ถ้าให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานๆ แล้วก็จะหาแบบอย่างที่สมบูรณ์มาพิสูจน์ให้เห็นได้ยาก ผมเองพยายามอยู่

ตลอดเวลาที่จะส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้คนไทยทั้งมวลให้มีความ
เพียร มีสติ และมีสำนึกแห่งความพอดีและความพอเพียงเช่นกัน ความ
สำนึกแห่งความพอดีและความพอเพียงนี้เอง ที่เป็นมรรควิธีในการ
กำหนดกรอบคิด กรอบปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของเราในสังคม

ในทางพุทธคติ เราได้รับการสั่งสอนให้ทำจิตใจให้ว่าง ปล่อยวาง
ไม่ยึดติดกับอารมณ์รัก โลภ โกรธ หลง ถ้าทำได้เช่นนั้นเราก็จะสงบและ
ร่มเย็น ส่วนในทางปรัชญานั้น ชี้ว่าชีวิตที่มีสำนึกแห่งความพอดีและ
ความพอเพียง จะนำมาซึ่งความสุขตามอัตภาพ และจะช่วยให้เราพัฒนา
ตัวเองให้เข้าใจโลกความสงบได้ง่ายขึ้น เป็นมัชฌิมาปฏิปทาที่ทำให้การ
ดำเนินชีวิตไม่เร่งรัด หักโหม แต่ไม่เฉื่อยชา มีความเพียร มีสติ และมีปัญญา

ถ้าเช่นนั้น หากถามว่าแล้วทำไมมนุษย์ทั้งหลาย จึงไม่ได้มีสำนึก
แห่งความพอดีและความพอเพียงเหมือนกันหมด คำตอบมีว่า

ประการแรก จิตวิญญาณแห่งการรู้จักคิดมีสำนึกที่เป็น กระบวนการธรรมชาติเฉพาะของแต่ละคนไม่เท่ากัน

เพราะกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นเบ้าหลอมของมนุษย์แต่ละคนนั้น
แตกต่างกัน การเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนในวัยเด็กก็ดี สิ่งแวดล้อม
ระหว่างเจริญเติบโตและการสภาพชีวิตของมนุษย์คนนั้นๆ ก็ดี ล้วนเป็น
ปัจจัยแทรกแซงความคิดและสติ ที่จะควบคุมพฤติกรรมให้ดำรงอยู่ใน
ความพอดีและความพอเพียงแตกต่างกันได้ทั้งสิ้น

แต่สำหรับสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิกที่มาอยู่ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในเชิงโครงสร้างนั้น ระบบของสังคมนั้นเองจะกำหนด ความสำนึกแห่งความพอดีและพอเพียง การแทรกแซงเหล่านั้น มักจะเห็นได้จากระบบการเมือง ระบบราชการ ระบบเศรษฐกิจ ระบบกฎหมาย ระบบการศึกษา ระบบวัฒนธรรมที่มีอยู่อย่างเข้มแข็งในสังคมนั้น เมื่อมนุษย์สัมผัสและเรียนรู้ระบบของสังคมเหล่านั้น มนุษย์จะซึมซับเอา ค่านิยมลึกลับๆ บางอย่างของระบบนั้นๆ มาโดยไม่รู้ตัว นั่นคือค่านิยมที่ว่า ต้องแข่งขันเพื่อเป็นผู้ชนะ

ท่านผู้มีเกียรติครับ

ค่านิยมเหล่านี้เป็นเหมือนเชื้อโรคที่กัดกร่อนสำนึกแห่งความพอดี และความพอเพียง ที่มนุษย์และสังคมมีอยู่อย่างร้ายกาจ ค่านิยมนี้มี กระจายไปในทั่วทุกส่วนของโครงสร้างสังคม ที่พอจะยกตัวอย่างให้เห็น ได้ง่าย ได้แก่

ค่านิยมของข้าราชการ ที่นิยมการประจบสอพลอ นิยมการเป็น เจ้าคนนายคน นิยมการใช้พวกพ้อง นิยมการใช้อำนาจ นิยมการได้ มาซึ่งเงินและสิ่งของในทางที่ไม่ชอบ

**ค่านิยมของนักธุรกิจ ที่นิยมการมีหน้ามีตา นิยมสะสมทรัพย์
สินสมบัติ นิยมการประสบความสำเร็จโดยการติดสินบน นิยมความ
สะดวกสบาย**

**ค่านิยมของพระภิกษุ ที่นิยมความสวยงามและอสังการของวัตถุ
นิยมในยศลาภที่จะทำให้ผู้คนนับถือ นิยมในสิ่งที่มีใช้กิจของสงฆ์**

ปัจจุบันค่านิยมเหล่านี้ยังฝังรากลึกและแพร่กระจายอยู่มาก องค์
ความรู้และวิชาการดูจะเป็นเรื่องของโลกอีกใบหนึ่งที่อยู่คนละด้านกัน
บางครั้งเราอาจมองว่าค่านิยมเช่นนี้เป็นค่านิยมตะวันตกบ้าง เป็นค่านิยม
สังคมอุตสาหกรรมบ้าง แต่อันที่จริงค่านิยมเหล่านี้ได้มีหลายส่วนที่เกิดขึ้น
และฝังรากลึกอยู่ในประวัติศาสตร์ของเรามาแล้ว วิถีชีวิตของคน
จำนวนไม่น้อยถูกค่านิยมที่สร้างความไม่พอดีและไม่พอเพียง เป็นตัว
กำหนดชี้หน้าโดยไม่รู้ตัวหรือรู้ตัวแต่ไม่ทราบจะขัดขึ้นอย่างไร ผู้ที่ดำเนิน
ชีวิตแบบสมถะ ผิดค่านิยมเหล่านี้ ถูกมองในฐานะคนไม่สำเร็จในชีวิตบ้าง
ในฐานะคนโง่ไม่มีปัญญาบ้าง ในฐานะคนไม่มีรสนิยมบ้าง

ท่านผู้มีเกียรติครับ

ผมพูดอยู่เสมอว่า ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาใหญ่ที่สุด ยากที่สุด และจำเป็นเร่งด่วนที่สุด ผมเชื่อมั่นเสมอว่า ถ้าเราแก้ ปัญหาความยากจนได้ เราจะแก้ปัญห่อื่นได้หมด อย่างไรก็ตามเป็นไปได้ที่ทุกคนจะมั่งมีร่ำรวย แต่ผมเห็นว่าถ้าเรามีค่านิยม มีสำนึก แห่งความพอดีและความพอเพียงเป็นที่ตั้งแล้ว ความอยากมีอยาก ได้ก็จะลดลง ความรู้สึกว่ายากจะลดทอนหายไปได้มาก ต่อจากนั้น เมื่อสานต่อด้วยความเพียรและมีสติแล้ว การต่อสู้เอาชนะความ ยากจน ก็เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ เคยมีนักปราชญ์ตะวันตกท่านหนึ่ง กล่าวไว้อย่างท้าทายว่า

“Is it possible that one day dominance by aggression will be replaced by dominance by wisdom”

ผมเห็นว่าเป็นไปได้ถ้าเราเอาชนะความยากจน ด้วยการใช้สติ และความเพียรเพื่อความพอดีและความพอเพียง แทนการแย่งชิง กอบโกยอย่างไม่รู้จักพอ ไม่เห็นใจคนยากจน ไม่เข้าใจความยากจน

จุดที่ผมอยากจะหยิบยกมานำเสนอเป็นพิเศษ ในการบรรยายครั้งนี้ก็คือ บัณฑิตผู้มีความรู้สูง นักศึกษาผู้มีการศึกษามากก็ยังมีแนวโน้มที่จะไม่ดำเนินชีวิตในอนาคตอย่างพอดี และพอเพียง และเริ่มเห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างการมีการศึกษาดี กับการค้นพบตนเองดูจะมีส่วนเกี่ยวข้องกันน้อยมาก ดังนั้น ถ้าศิลปะแห่งการถ่ายทอดให้วิชาความรู้ในระบบของเรายังเป็นไปในทำนองนี้ ศาสตร์ทางสังคมเหล่านี้ก็จะนำเราไปสู่ความพอดีและความพอเพียงไม่ได้ แต่จะทำให้กลายเป็นผู้เห็นแต่ความสำคัญของตนมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องให้ทุกคนเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้ที่มีบูรณาการ ให้ผู้เรียนมีปัญญาเป็นอาวุธในการต่อสู้กับสิ่งที่ใกล้ตัวที่สุด คือ สู้กับกิเลสในใจของตนเอง

เรามักพูดถึงและเรียกร้องหาการศึกษาศีลธรรม การอบรมจริยธรรม ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา แต่การมีความรู้ศีลธรรมและจริยธรรม อาจจะมีผลที่พึงประสงค์น้อยกว่าที่ควรจะเป็น ถ้าหากศาสตร์แห่งวิชาต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดไม่ได้วางอยู่บนเป้าหมายที่จะทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบตัวเอง แต่เป็นเพียงให้รู้ว่า ศีลธรรมคืออะไร จริยธรรมคืออะไร เหมือนกับห้องจำได้แต่ไม่ได้ทำ และถ้าเป็นเช่นนั้น ค่านิยมที่ไม่เหมาะสมก็จะครอบงำพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นผลผลิตของการศึกษาต่อไป คือ ยังคงมุ่งแข่งขัน ไม่ได้มุ่งแบ่งปันกัน

ถ้าการศึกษาเศรษฐศาสตร์ยังมุ่งเน้นที่การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยวิธีที่ยุติธรรมมาแบ่งปันกัน การเรียนรู้วิธีกั๊กม วิธีระดมเครดิตก็เป็นสิ่งที่ย่อมได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง ถ้าการศึกษากฎหมายยังมุ่งเน้นแค่ให้รู้ว่า กฎหมายแต่ละฉบับมีสาระว่าอย่างไรเท่านั้น ก็จะไม่รู้แต่ว่าจะอะไรผิดกฎหมายหรือไม่ แต่ไม่รู้ว่าควรหรือไม่

ถ้าการศึกษารัฐศาสตร์ยังเป็นเรื่องทฤษฎีการปกครองและการเมืองของรัฐบาลเป็นหลัก ก็จะไม่ได้นึกถึงเรื่องนี้อาจเกิดขึ้นโดยไม่ต้องใช้อำนาจ เช่น การอยู่ร่วมกันของชุมชน

ถ้าการศึกษาศาสนาหรือการเรียนรู้ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์เป็นการให้รู้ว่าอะไรอยู่ที่ไหน หรือใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไมจึงทำอย่างนั้น ทั้งหมดนี้ถ้าไม่ทำให้ผู้เรียนค้นพบตัวเอง แล้วก็จะทำให้ผู้ที่กำลังศึกษาศาสตร์นั้นๆ ขาดทักษะการเชื่อมโยงแนวคิดพื้นฐานสำคัญในการมองเห็นตนเองในภาพรวม และในขณะที่เดียวกันก็จะมองไม่เห็นสังคมของเขาในภาพรวมเช่นกัน กลายเป็นผู้มองสังคมอย่างแยกส่วนและขาดมิติ

การค้นหาค้นหาตนเองนี้ฟังดูแล้วเป็นเรื่องนามธรรม และเป็นเรื่องที่ไม่ใหม่ในแนวคิดเชิงพุทธและปรัชญาตะวันออก เพราะมีมานับพัน ๆ ปีแล้ว แต่กระบวนการในการสร้างสรรค์แห่งวิชาการต่าง ๆ อย่างเป็นทางการด้วยระบบแบบตะวันตกที่ดูจะให้ความสนใจในเรื่องนี้น้อย เพราะแยกเรื่องวิชาปรัชญาออกไปเป็นอีกแขนงเฉพาะ และแยกเรื่องการค้นพบตัวเองออกไป แยกการจัดการกิเลส ตัวเองก็เป็นอีกแขนงในการศึกษา

ผมมีความเห็นว่าการมองสังคมศาสตร์กับชีวิตที่พอเพียงในอนาคต สมควรต้องกล้าคิด กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าออกแบบในวิธีวิเคราะห์วิธีเรียบเรียง และเป้าหมายของการศึกษาสังคมศาสตร์ สิ่งที่ผมเสนอนี้อาจน่าตกใจแต่ถ้าเรามองย้อนกลับไปในอดีตจนถึงปัจจุบันแล้ว จะเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทำทนาย เป็นสิ่งที่น่าจะทำลอง เคยมีผู้กล่าวเอาไว้ว่า "Design is at best a risky process, but without design, there is no progress"

ดังนั้นถ้าเรายังคิดติดกรอบเดิม ๆ เราจะมองปัญหาไม่ครบ ขบปัญหาไม่แตก ดังนั้น การส่งเสริมให้สังคมศาสตร์ซึ่งผลิตนักคิดมาทำงานให้สังคม ก็ต้องเป็นศาสตร์ที่ทำให้นักคิดเหล่านั้นมองสังคมเป็นองค์รวมได้โดยไม่แยกส่วน

ความรู้แบบสหสาขาวิชา จึงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ความรู้นี้อาจมาจากการสร้างสาขาวิชาขึ้นใหม่ในระบบการศึกษา และก็อาจเกิดขึ้นได้จากการสร้างกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมสามารถค้นพบตัวเองจากประสบการณ์ ถ้าเป็นเช่นนั้น บุคคลก็จะรู้ว่าความพอดีและความพอเพียงของตนเองอยู่ที่ไหน หน้าที่อันต้องรับผิดชอบต่อตนเองคืออะไร ต่อสังคมคืออะไร การถูกคามวิถึการดำเนินชีวิตจากค่านิยมที่ไม่เหมาะสมก็จะลดลงและหมดไป

จากประสบการณ์ที่ผมได้มาจากการออกไปปฏิบัติหน้าที่ในชนบท ปรากฏว่าชาวบ้านที่อยู่นอกระบบการศึกษาค้นพบตัวเองได้เร็วและลึกซึ้งกว่าข้าราชการที่ไปสั่งสอนไปปกครอง หรือไปแนะนำเสียด้วยซ้ำไป เพราะเขามีพื้นฐานการดำเนินชีวิตที่สมถะเรียบง่ายกว่า มีการใช้ชีวิตที่อยู่ร่วมกับองค์ประกอบสังคมของเขาที่รอบด้านกว่า คือเขาได้สัมผัสกับบริบทของชีวิตและสังคมของเขา ทั้งด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านกฎหมาย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านศาสนา ด้านการเมือง สิ่งเหล่านี้สามารถเกิดขึ้นได้ครบใน ๑ สัปดาห์ แต่ในการใช้ชีวิตของคนเมืองหรือคนที่เป็นข้าราชการจะพบเรื่องที่ครบถ้วนเหล่านี้น้อยกว่า เพราะระบบขององค์กรและระเบียบของชีวิตเมืองครอบงำอยู่

ในประการสุดท้าย ที่ผมอยากจะกล่าวถึง ซึ่งมีความสำคัญที่สุดก็คือการมีสำนึกในชีวิตของแต่ละบุคคลว่าตนเองมีหน้าที่ต้องตอบแทน นั่นคือ “การตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน” ที่ทำให้แต่ละคนได้เกิด ได้เติบโต ได้มีและใช้ชีวิต สำนึกว่าเราเกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณของแผ่นดินนี้ เป็นเรื่องที่ไม่แยกชั้นวรรณะไม่ว่ายากดีมีจนก็ล้วนแต่มีหน้าที่ต่อแผ่นดินทั้งนั้น เพียงแต่จะในบทบาทหน้าที่อย่างไร สำนึกเหล่านี้อาจไม่ใช่ศาสตร์ แต่ที่แน่ ๆ คือเป็นเรื่องของสังคม สังคมศาสตร์ ในทุกแขนงจึงน่าจะมียุทธศาสตร์และบทลงท้ายที่ทำให้ผู้เรียนผู้ศึกษาเกิดสำนึกที่จะทดแทนคุณแผ่นดินควบคู่ไปกับการเกิดปัญญาในการมองสังคมเกิดการกระตุ้นจิตวิญญาณแห่งการเป็นพลเมืองดีที่อยากคิดและอยากทำเพื่อแผ่นดิน ควบคู่ไปกับการเกิดองค์ความรู้ในการศึกษา

ท่านผู้มีเกียรติครับ

โดยสรุปผมขอเสนอว่าปัจจัย ๒ อย่าง ที่มีความสำคัญต่อการประยุกต์เรื่อง ชีวิตที่พอดีและพอเพียง เข้ามาในเรื่องสังคมศาสตร์ในอนาคตก็คือ

ประการแรก การศึกษาค้นคว้าและถ่ายทอดทางสังคมศาสตร์ควรมีลักษณะที่มุ่งต่อสภาพวิถีชีวิตและวิถีคิดของมนุษย์จะได้พัฒนาเปลี่ยนจากการแข่งขันมาเป็นแบ่งปันกัน ข้อนี้ต้องใช้เวลา แต่ทำได้ ถ้าครู

อาจารย์ นักวิชาการ พวกนี้ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง และรู้จักยกย่อง
กันเองในเรื่องที่ควรอย่างต่อเนือง

ผมเคยได้ยินเรื่องครูผู้สอนนักเรียน บอกกับนักเรียนในเวลาส่วนตัว
เองก็ทำอะไรมากโดยไม่ถูกต้องว่า

**“ขอให้พวกเขาทำอย่างที่คุณสอน แต่อย่าทำอย่างที่คุณทำ”
ครูอย่างนี้เป็นเพียง ผู้มีอาชีพครุมิใช่ครูอาชีพ**

ประการที่สอง คือ ความรู้ทางสหสาขาวิชาในด้านสังคมศาสตร์
เป็นเสมือนเครื่องมือให้ผู้เรียนรู้ ใช้ค้นหามิติของตนเองและสังคมได้มาก
จึงเป็นองค์ความรู้ที่น่าจะได้รับการพิจารณาพัฒนา และสหสาขานี้ก็อาจ
ต้องรวมไปถึงภาคฝึกฝนทางปฏิบัติด้วย ผู้เรียนจะได้มีโอกาสค้นพบ
ตัวอย่างในชีวิตได้หลากหลายและน่าจะช่วยให้ค้นพบตัวเองได้ในที่สุด และ

**ถ้าค้นพบตัวเองแล้วก็จะค้นพบความพอดี ความพอเพียง :
ค้นพบชีวิตที่พอดีและพอเพียงด้วย**

ขอยุติการบรรยายแต่เพียงแค่นี้

ขอขอบคุณนายกราชบัณฑิตยสถานอีกครั้งหนึ่ง

สาร จากมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

สวัสดี ท่านที่รัก

เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๓ มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดงานครบ ๗ ปี ท่ามกลางสมอสรสนนิบาต อันเป็นที่ประทับใจ รวมทั้ง กองทัพภาคต่างๆ และฝ่ายค้าขายอาสาพัฒนาอย่างพร้อมเพรียง โดย ฯพณฯ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ได้แสดงปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “สนองพระราชปณิธาน” และมอบรางวัลประกวดคำขวัญเรื่อง “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดิน”

การแถลงผลงานของกองทัพภาคต่างๆ ในการร่วมพัฒนาชนบทยากไร้ ตามโครงการพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียง และอาสาพัฒนาของมูลนิธิ การจัดตั้งศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุประจำภาค ซึ่งเปิดบริการแล้วที่ภาคใต้ สงขลา การเผยแพร่เอกสารและแผ่นภาพเป็นจำนวนมาก เพื่อสนับสนุนอุดมการณ์การสรรหา และส่งเสริมบุคคลในชาติ ให้มีคุณธรรมในความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี

ในด้านกิจกรรมระหว่างประเทศ มูลนิธิได้เริ่มประสานเครือข่ายในการสร้างสรรค์คนดี และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีงามของมิตรประเทศ

เผยแพร่คุณลักษณะและเอกลักษณ์ ที่ดีของไทย โดยเริ่มที่ประเทศจีน ตาม
คำเชิญของสถาบันความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศ และทางราชการจีน โดย
ฯพณฯ ประธานาธิบดีให้การต้อนรับอย่างกันเอง สนับสนุน ได้มีการแลกเปลี่ยน
ทัศนคติ ซึ่งกันและกันเป็นอันดี กับผู้บริหารชั้นสูงและผู้นำด้าน
วัฒนธรรม ทั้งที่ ปักกิ่ง ซีอาน และเซี่ยงไฮ้ เมื่อปลายเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๓

เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ ได้ไปเยี่ยมเยือนอดีตนายกรัฐมนตรีส
หราชอาณาจักร เลดี มาร์กาเรต แททเชอร์ ตามคำเชิญของมูลนิธิ
มาร์กาเรต แททเชอร์ ซึ่งมีแนวทางหลายประการ ในการส่งเสริมผู้นำรุ่นใหม่
ให้ยึดหลักธรรมแห่งคุณความดี “ซื่อสัตย์ สุจริต และจงรักภักดี” ในการนี้
มีการประสานงานที่จะเชิญ เลดี แททเชอร์ มาบรรยายพิเศษในประเทศไทย
ในฐานะผู้นำของโลก และเป็นมิตรที่ดีของไทย

ในโอกาสเดียวกันนั้น ได้ไปเยือนกรุงเบอร์ลินและแฟรงเฟิร์ต โดย
เฉพาะที่ บาด ฮัมบวร์ก ซึ่งมีศาลาไทย อันเป็นจุดเด่นเป็นสง่า เป็นศาลาที่
ระลึกการเสด็จพระราชดำเนินของสมเด็จพระปิยมหาราช อันจะเห็นได้ว่า
หากจะมีการส่งเสริมกิจกรรมร่วมกัน ประเทศเยอรมัน จะเป็นอีกประเทศ
หนึ่งที่มูลนิธิรัฐบุรุษ จะประสานผลในด้านวัฒนธรรมและคุณธรรมอันดีงาม
ของไทย

ระหว่างการจัดงาน ๕ งาน ในเดือนสิงหาคม ๒๕๔๓ มูลนิธิได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากกองบัญชาการทหารสูงสุด กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ร่วมกันหาทุนสนับสนุน โครงการพัฒนาชนบทยากไร้ เป็นเงิน ๗ ล้านบาทเศษ และได้รับบริจาคในโอกาสเปิดศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุภาคใต้ สงขลาอีก ๒ ล้านบาท

โดยเฉพาะท่านประธานกิตติมศักดิ์ ตั้งใจแน่วแน่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาสังคมในวาระครบ ๘๐ ปี เพื่อสนองพระราชปณิธาน ฯพณฯ ได้จัดทำเพลงชุด “เพลงจากความรัก” ด้วยการขับร้อง มีวงราชनावีดิริยางค์ กองทัพเรือประกอบ ถึงขณะนี้ ได้มอบตอบแทนแก่การบริจาคให้มูลนิธิรวมแล้วรวม ๑๐ ล้านบาท ทั้งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในโครงการศูนย์สุขภาพผู้สูงอายุอีก ๓๐ ล้านบาท และเงินช่วยผู้ประสบภัยน้ำท่วมภาคใต้ ๘ ล้านบาท โดยเงินทั้งหมดนี้ ทางมูลนิธิรัฐบุรุษ ได้จัดดำเนินกิจกรรมไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนชาวไทย สังคมไทย และ เพื่อเผยแพร่คุณธรรมที่ดีของไทย

ในปีใหม่ ๒๕๔๔ นี้ ขออำนวยการให้ทุกท่าน จงเจริญสุขด้วยอายุวรรณะ สุขะ พละ สมประสงค์ในสิ่งจ้านงหมาย จงทุกประการ

ประธานมูลนิธิรัฐบุรุษ

๑ มกราคม ๒๕๔๔

รายนามคณะกรรมการอำนวยการ ๒๕๔๓ - ๒๕๔๖

มูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์	ประธานกิตติมศักดิ์
๑. ศ.นพ.ประสพ รัตนากร	ประธานมูลนิธิรัฐบุรุษ
๒. นายชาติรี โสภณพนิช	รองประธาน (๑)
๓. พลเอก นพ พิณสายแก้ว	รองประธาน (๒)
๔. นายวิระ รมยะรูป	กรรมการเหรียญก
๕. พลเรือเอก ประเจตน์ ศิริเดช	กรรมการเลขาธิการ
๖. พลเอก เรวัต บุญทับ	กรรมการประชาสัมพันธ์
๗. ร.ท.สุลี มหาสันทนะ	กรรมการ
๘. พลเรือเอก วิเชษฐ์ การุณยวนิช	กรรมการ
๙. พลอากาศเอก มรว.ศิริพงษ์ ทองใหญ่	กรรมการ
๑๐. นายยงศักดิ์ กณานะวนิชย์	กรรมการ
๑๑. ร.ต.ท.ฉัตรชัย บุญยะอนันต์	กรรมการ
๑๒. นายดิลก มหาดำรงกุล	กรรมการ
๑๓. ม.ล.ตรีทศบุทท เทวกุล	กรรมการ
๑๔. ดร.เจริญ สิริวัฒนภักดี	กรรมการ
๑๕. ท่านผู้หญิงชนัตต์ ปิยะอุย	กรรมการ
๑๖. คุณกัลยาณี พรรณเชษฐ์	กรรมการ
๑๗. พลเอก เอกจิตต์ ติณสูลานนท์	กรรมการ

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ

๑. ส่งเสริมความซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ และจงรักภักดี ของคนในชาติ
๒. ส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมอันดีงามตามแบบฉบับวัฒนธรรมไทย
๓. สนับสนุนและส่งเสริมเผยแพร่วัฒนธรรมไทยไปสู่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
๔. สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมโดยเคร่งครัด
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานของทางราชการและเอกชนที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกัน
๖. ร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
๗. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่อย่างใด

สำนักงาน ประธานกรรมการมูลนิธิรัฐบุรุษ ศาลาพำนัก, ๓๑๒ ถนนราชวิถี เขตราชเทวี กทม. ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๒๕๕-๕๕๕๖, ๒๕๕๕๕๕๘, ๒๕๘๖๗๒๗

โทรสาร ๒๕๗-๕๒๓๖, ๒๕๖๘๘๒๗ โทร.บ้าน ๒๕๕-๒๕๖๗, ๒๕๖-๘๒๑๔

เอกสาร เล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์

เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดิน

พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ

มูลนิธิรัฐบุรุษ

“มูลนิธิรัฐบุรุษ
มีใจ มุ่งสร้างสรรค์ได้
นิธิ ธรรมธำรง
รัฐ ราษฎร์วิภาทวาร
บุรุษ อัปบุรุษแห่ง
พลังชีวิตอันยิ่งใหญ่สมัยไล่ตึกถ้ำถ้ำ ”

ส.ก.ส. ๒๕๔๔

มูลนิธิรัฐบุรุษมั่นใจไทยทั้งชาติ
ต้องสามารถเป็นตัวของตัวเองได้
สร้างความดีความงามความเป็นไทย
บันดาลพรบวรชัย ให้ท่านเทอญ

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
ผู้ประพันธ์

หนังสือลำดับที่ ๒๑ สงวนลิขสิทธิ์ โดยมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์
เผยแพร่โดย คณะอนุกรรมการส่งเสริมกิจกรรม
ศาลาทำนุกเลขที่ ๓๑๒ ถนนราชวิถี เขตราชวิถี กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๒๔๔-๙๕๙๖, ๒๔๔-๙๕๙๘ โทรสาร ๒๔๖-๘๘๒๓๗, ๒๔๖๗-๙๒๓๖